

TRENDY A AKTUALITY Z HOSPODÁRSKEHO SVETA

3/2019

GLOBALNA EKONOMIKA

Čínska ekonomika narazila na problém, dostáva sa do pasce stredného príjmu

Číne hrozí, že sa zaradí medzi krajiny, ktoré síce rýchlo zvýšili svoju životnú úroveň, no nikdy nedobehli bohatšie krajiny. Štúdia Svetovej banky z r. 2012 ukázala, že zo 101 ekonomík, ktoré boli v r. 1960 označené ako ekonomiky so stredným príjmom, sa iba 13 dokázalo pretransformovať na rozvinuté ekonomiky, pričom išlo prevažne o ázijské tigry (Hong Kong, Japonsko, Taiwan, Singapur) alebo neskoršie ČŠ EÚ (Grécko, Írsko, Španielsko, Portugalsko). Ostatné štáty narazili na problém, keď sa ich HDP na hlavu v určitom bode zastavil. Do podobnej pasce stredného príjmu sa začína dostávať aj Čína. Konkurencieschopnosť čínskeho exportu sa znižuje, no import spolu s vyššími príjmami rastie, prebytky obchodnej bilancie klesajú a hrozí, že Čína čoskoro dosiahne záporné saldo bežného účtu platobnej bilancie. Komunistická vláda plánuje opatrenia, ako sa z pasce stredného príjmu dostať. Cieľom jej politiky je podpora výroby s vysokou pridanou hodnotou na báze inovácií, vedy a výskumu, a domáca spotreba. Číne však chýba jeden z kritických faktorov, ktorý oddeľuje rozvinuté a rozvíjajúce sa krajiny, a to dostatočne vysoký kapitál. Pokiaľ Čína bude žiť na úveroch a nie na tvorbe kapitálu, trajektória jej ekonomiky môže spomaliť ešte viac ako doteraz.

Krajiny, ktoré umožňujú pranie peňazí

ČŠ EÚ odmietli zoznam krajín umožňujúcich pranie špinavých peňazí a financovanie terorizmu, ktorý vypracovala EK. Rozhodnutie prišlo po kritike USA a lobingu Saudskej Arábie (SA) za odstránenie SA z navrhovaného súpisu krajín. EK teraz musí vypracovať nový návrh listiny vysokorizikových krajín, ktorý zohľadní obavy a pripomienky Rady EÚ. Čierny zoznam obsahoval 23 krajín a teritórií z celého sveta. Na pôvodný 16-členný zoznam Komisia pridala krajiny ako Saudská Arábia, Líbya, Panama a štyri teritória USA (Americké Panenské ostrovy, Americká Samoa, Portoriko a Guam). Súpis krajín vznikol na základe 54 rizikových jurisdikcií, ktoré EK zobrala do úvahy po porade s ČŠ EÚ. Na širšom zozname figurovalo aj Rusko. Brusel bol tak v hodnotení rizikivosti krajín prísnejší, ako medzivládna organizácia Finančná akčná skupina (Financial Action Task Force, FATF), ktorá bola vytvorená na podporu stratégie a kooperácie v boji proti praniu špinavých peňazí a financovaniu teroristov, a ktorá za rovnakým účelom spísala len 12 krajín.

Medzinárodná investičná banka (IIB) sa sťahuje z Moskvy do Budapešti

Sťahovanie finančnej inštitúcie, ktorá sa považuje za mocenský nástroj Kremľa, schválili jej akcionári. Maďarský parlament rokuje o podmienkach, za ktorých k presunu dôjde. Banka by mala dostať zvláštne výhody na základe medzinárodnej zmluvy, čo potvrdila aj na svojom webe. Pre niektoré kruhy rozhodnutie akcionárov IIB znamená nebezpečenstvo, že sa stane trójskym koňom Moskvy v EÚ. Banka, ktorá obnovila svoju činnosť v r. 2013, podporuje investičné projekty a poskytuje finančné záruky firmám z krajín bývalej Rady vzájomnej hospodárskej pomoci. V r. 2015 prenikla do Európy a na Slovensku otvorila „európsku regionálnu kanceláriu“. Akcionármi banky sú Česko, Slovensko, Rumunsko, Bulharsko, Maďarsko, minoritný podiel má aj Kuba, či Vietnam. Približne 40 percent v banke si ale drží Rusko. Banka tvrdí, že presťahovaním plánuje postupne rozširovať svoje investičné aktivity v akcionárskych krajinách, ktorým poskytujú finančnú podporu v odvetviach, ako energetika, poľnohospodárstvo, výroba potravín, liečiv, rozvoj infraštruktúry a kapitálových trhov. Banka uprednostní projekty, ktoré spájajú záujmy dvoch a viacerých členských štátov.

FR navrhuje pre Google, Facebook, Amazon a ďalšie digitálne spoločnosti špeciálnu daň

FR chce zdaniť príjmy veľkých internetových koncernov ako sú Google, Amazon alebo Facebook špeciálnou digitálnou daňou 3%, ktorej by podliehali príjmy približne 30 veľkých firiem (prevažne z USA). Minister financií B. Le Maire odhaduje, že daň by mala priniesť do štátnej kasy cca 500 mil. eur ročne. Daň sa má týkať koncernov s globálnymi tržbami minimálne 750 mil. eur, z ktorých aspoň 25 mil. eur dosiahli vo FR. Samotná francúzska daň by predstavovala len zlomok tržieb amerických technologických gigantov, môže však vydlážditiť cestu pre ďalšiu reguláciu technologických firiem v EU vrátane digitálnej dane v celej EU. Snaha EÚ zaviesť daň vo výške 3 percentá na veľké internetové firmy vlni stroskotala, pretože niektoré krajiny ako IE alebo DE sa obávali odvetných krokov USA.

ENERGETIKA

EÚ chce zvýšiť úlohu eura pri obchodovaní s energetickými zdrojmi

EÚ by pri obchodovaní s komoditami rada nahradila americký dolár vlastnou menou. Euro by tak narušilo monopol USD na svetových trhoch, keďže v tejto mene sa realizuje drvivá väčšina najväčších obchodných transakcií. Predstavitelia EK zvolali s týmto zámerom pracovnú skupinu, ktorá rokovala v polovici februára v Bruseli za zatvorenými dverami s predstaviteľmi energetických spoločností OMV, ENI, Fluxys, Engie a ďalšími. Účastníci stretnutia sa zaoberali prekážkami, ktoré bránia používaniu alternatív voči americkej mene. V dokumentoch ku schôdzke sa uvádza, že EÚ je najväčším dovozcom energií na svete, priemerná výška importu energií v ostatných piatich rokoch dosiahla hodnotu 300 mld. eur a zhruba 85 percent z tejto sumy bolo vyplatených v USD. Nie všetci účastníci však s takouto iniciatívou súhlasia a vyjadrujú svoje pochybnosti s odôvodnením, že zavedenie eura pri medzinárodných platbách je príliš dlhodobý proces. Podľa zástupcov ECB jediným spôsobom, ako posilniť medzinárodné postavenie eura, je ešte silnejšie zomknutie Európskej menovej únie a realizovanie bankových a finančných reforiem.

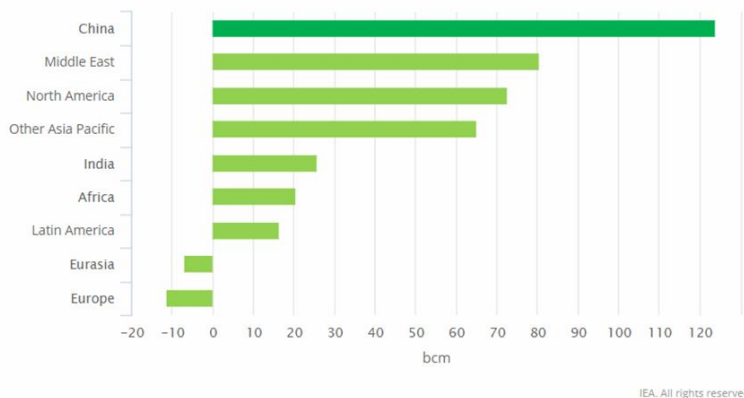
Dovoz amerického zemného plynu do Európy stúpa, ale zostáva zlomkovým

V spoločnom vyhlásení EK a USA sa uvádza, že dovoz skvapatneného zemného plynu (LNG) z USA na európsky trh za posledných 6 mesiacov (do začiatku marca 2019) vzrástol o 181% na 7,9 miliardy kubických metrov. Objemy z USA sú však neporovnateľné s dovozom potrubného plynu z RF, hlavného dodávateľa zemného plynu do EÚ. Vývoz ruského plynu do Európy vrátane Turecka a Ukrajiny predstavuje ročne cca 200 miliárd kubických metrov plynu. Podľa údajov EK malo RF v treťom kvartáli 2018 podiel 47% na dovoze plynu do EÚ spoza jej hraníc. Na druhom mieste sa umiestnilo Nórsko (34%), na treťom kumulované dodávky LNG (11%). Najväčším dodávateľom LNG do EÚ je Katar, po ktorom nasledovala Nigéria a Alžírsko. USA skončili v treťom kvartáli 2018 až na štvrtom mieste (3% LNG).

Zemný plyn vytláča z energetiky uhlie. Jeho cena by mohla tento rok klesnúť.

Zemný plyn na mnohých trhoch bude aj naďalej vytláčať z energetiky uhlie, v prípade DE dokonca čiastočne nahradí aj odstavané jadrové zdroje. Takisto predikcie vo vzťahu k Číne, ako najväčšiemu svetovému dovozcom zemného plynu, sú pre najbližšie roky plusové. Spotrebu zemného plynu podľa International Energy Agency má výrazne zvýšiť i Stredný Východ. Napriek tomu analytici neočakávajú rast cien tejto komodity v tomto roku. Naopak, cena plynu by mohla klesať.

Natural gas consumption growth, 2017-2023

Európa vedie globálny prechod k čistej energii

Takto EK hodnotí čerstvé údaje Eurostat-u o podiele obnoviteľných zdrojov energie (OZE) na konečnej energetickej spotrebe EÚ28. Celkový podiel OZE vzrástol zo 17 % v r. 2016 na 17,5 % v r. 2017, čísla sa však naprieč EÚ vyvíjali rôzne. Jedenásť štátov už svoje ciele do r. 2020 naplnilo. S podielom 54,5 % vedie rebríček využívania OZE (2017) SE, ďalej nasleduje FI (41 %), LV (39 %), DK (35,8 %) a AT (32,6 %). Na opačnom konci štatistiky sú s najnižším registrovaným podielom OZE LU (6,4 %), NE (6,6 %) a MT (7,2 %). V SR podiel zelenej energetiky za obdobie posledného 2,5 roka klesá. Kým v r. 2015 pokrývali OZE 12,9 % koncovej spotreby energií, v r. 2016 to bolo 12 %, v r. 2017 už len 11,5 %. Od priemeru EÚ sa tak SR vzdialilo na päť percentuálnych bodov. Od nášho národného cieľa pre rok 2020 (14 %) nás delí 3,5 %.

TECHNOLÓGIE

Tlak EÚ na znižovanie emisií CO₂ ohrozuje milióny pracovných miest

Podľa šéfa francúzskej automobilky PSA C. Tavares, ktorý je zároveň predsedom Európskeho združenia výrobcov automobilov, plány EÚ výrazne znížiť emisie CO₂ z nových áut a tlak na presun k elektromobilom môžu ohroziť 13 mil. pracovných miest v európskom automobilovom sektore, zatiaľ čo z toho budú ťažiť ázijské firmy. Emisie CO₂ z nových automobilov v EÚ by do r. 2030 mali v porovnaní s r. 2021 klesnúť o 37,5% a v prípade úžitkových automobilov o 31%. C. Tavares ocenil plány DE a FR podporiť produkciu autobaterií pre elektromobily v EÚ a znížiť tak závislosť európskych automobiliek od ázijskej konkurencie. Na druhej strane viaceré firmy, medzi nimi Bosch, po preskúmaní tohto projektu konštatovali, že by nebol ziskový. Aj podľa PSA by počítačové kapitálové náklady boli príliš vysoké, pričom problémom sú aj prísne regulačné opatrenia v EÚ. Ak európske automobilky nebudú plniť schválené emisné ciele EÚ pre roky 2025 a 2030 a nebudú predávať dostatočné množstvo áut na elektrický pohon, budú ich likvidovať vysoké pokuty. To ich bude nútiť zabezpečiť si veľké dodávky batérií od ázijských dodávateľov, ktorí to samozrejme privítajú.

Prognóza trhu s e-busmi

Očakáva sa, že celosvetový trh s elektrobusedmi dosiahne do r. 2025 objem vyše 160 000 kusov ročne. Dnes je v obehu 2 200 ks v Európe a približne 400 000 globálne, pričom neuveriteľných 99% z nich je v Číne. Čínsky trh s mestskými elektrobusedmi je už takmer nasýtený a tamajší výrobcovia sa budú čoraz viac obzerať po európskom trhu a iných regiónoch (hlavne India). Globálne sú na prvých 5 miestach v objeme výroby výlučne čínski výrobcovia. V Európe, kde bolo v r. 2018 dodaných približne 650 elektrobusedov, sú podľa zistení Interact Analysis, lídrami na trhu EU v oblasti elektrických autobusov poľská firma Solaris (15%) a holandská spoločnosť VDL (14%). Aj na Slovensku máme výrobcu elektrických autobusov - spoločnosť Rošero-P, s.r.o. so sídlom v Spišskej Novej Vsi, ktorá vyrába aj midibusy s elektrickým pohonom.

Strach z Huawei vyvoláva zároveň riziko marenia dlhodobej snahy vybudovať v Európe 5G siete

Firmy Ericsson a Nokia sú vnímané ako hlavní potenciálni beneficianti prípadného rozhodnutia európskych vlád stopnúť projekty Huawei na dodávky 5G sietí. Ako ukazuje príklad firmy Ericsson, prijatie takéhoto rozhodnutia by sa však napriek tomu nevnímalo jednoznačne pozitívne. Môže totiž poškodiť súťaž a potenciálne aj inovácie. Výkonný riaditeľ tejto firmy B. Ekholm priznal, že napätie okolo Huawei spôsobilo medzi európskymi operátormi paralýzu. GSMA, svetová organizácia mobilných operátorov, varovala, že zrušenie projektov s Huawei môže priniesť európskym operátorom, podnikateľom a občanom zvýšenie nákladov a oddialenie zavedenia 5G siete o celé roky. Za vážny dôvod európskeho zaostávania pri budovaní 5G siete B. Ekholm označil ťažkú reguláciu v tejto oblasti, a vysoké náklady na nákup frekvenčných spektier pre mobilné technológie. Kým v USA, Austrálii a Ázii sa pri budovaní 5G siete ide „plnou parou vpred“, v Európe sa 5G sieť stále iba testuje. Väčšina krajín dokonca ešte ani nepredala svoje frekvenčné spektrá pre 5G technológie. Skutočným problémom teda je, že v Európe nevytvárame pozitívne investičné prostredie. Neobstojí ani tvrdenie, že Číňania majú vyvinuté vyspelejšie zariadenia. Zariadenia firmy Ericsson už boli použité v živých 5G sieťach a Ericsson podpísal 10 zmlúv a 42 MoU s globálnymi operátormi.

Huawei sa snaží zmierniť obavy zo špionáže, v Bruseli otvoril Centrum kyberbezpečnosti

Predstavitelia EK a čínskeho gigantu Huawei sa stretli v Bruseli. Čínska spoločnosť stretnutie interpretovala ako snahu o zmierenie, z Bruselu sa však zatiaľ ozývajú hlasy, volajúce po spoločnom postupe proti gigantu. Európski predstavitelia vrátane komisára pre digitálny trh A. Ansipa niekoľkokrát Huawei označili za hrozbu a objavili sa prvé hlasy volajúce po spoločnej európskej pozícii. EÚ v decembri schválila kyberbezpečnostný balíček. Ten by mal zabrániť fragmentácii bezpečnostných štandardov v oblasti naprieč EÚ. Legislatíva zavádza dobrovoľnú schému kyberbezpečnostných certifikátov pre niektoré produkty, tie však ešte musí špecifikovať EK. Účasť spoločnosti Huawei na schéme je zatiaľ otáznava. Huawei spustil protiofenzívu na Svetovom mobilnom kongrese v Barcelone. Prezident spoločnosti pre západnú Európu V. Pang vyhlásil, že so zariadeniami čínskej firmy „nebol nijaký bezpečnostný problém“. „Američania nemajú jediný dôkaz pre obvinenia na našu adresu. Pokiaľ ich majú, mali by ich všetkým ukázať.“ USA sú doteraz najhlasnejším kritikom Huawei z jej napojenia na čínsku vládu, hoci zatiaľ nepredložili verejnosti dôkazy o súčinnosti spoločnosti Huawei a čínskej vlády na špionážnych aktivitách. Obavy však vzbudzuje hlavne čínsky kyberbezpečnostný zákon, ktorý súkromným spoločnostiam ukladá povinnosť spolupracovať pri spravodajských aktivitách s komunistickou vládou.

SLOVENSKO

Daňový superodpočet na vedu a výskum sa zvýši na dvojnásobok

Daňový superodpočet, podľa ktorého si môžu slovenské firmy v súčasnosti odpočítať náklady na vedu a výskum vo výške 100%, sa v tomto roku zvýši na 150% a v budúcom roku na 200%. Informoval o tom premiér P. Pellegrini po rokovaní so Zväzom automobilového priemyslu (ZAP). Ďalšími opatreniami na podporu slovenských automobiliek budú - spustenie špeciálneho programu na výstavbu nájomných bytov, zvýšenie príspevku na bývanie pre zamestnancov zo vzdialených regiónov zo súčasných 50 eur na dvojnásobok, či podpora duálneho vzdelávania. Podľa prezidenta ZAP A. Matuška sa v súčasnosti sa rozhoduje o tom, čo na Slovensku bude o niekoľko rokov. „Dohodli sme sa na súbore opatrení, ktoré budeme realizovať ihneď, ale najmä na systéme, ako pracovať do budúcnosti.“ Podiel automobilov na celkovej priemyselnej produkcii SR dosiahol 46,8%. Automobilky však už pociťujú prvé náznaky ochladenia ekonomiky - Kia Žilina prepustenie 27 zamestnancov pri výrobe dieselových motorov a VW Bratislava zníženie počtu pracovných zmien pri výrobe malých automobilov a prémiových SUV.

Tachyum pripravuje revolučnú výrobu čipov, od štátu dostal 15 miliónov

Slovenská pobočka technologickej spoločnosti slovensko-amerického podnikateľa R. Daniláka je zameraná na priemyselný výskum a vývoj nových technológií. Jej projekt vývoja nového procesora Tachyum Prodigy má predstavovať technologický prielom v oblasti vývoja a výroby čipov. Ide o mikroprocesor s vysokým výkonom, nízkou energetickou náročnosťou a trojnásobne nižšími nákladmi pre prevádzkovateľov datacenter v porovnaní s najlepším čipom na trhu. Vláda SR schválila pre tento projekt úver vo výške 15 mil. eur. Odklad splátok by mal byť 4 roky, úrok je stanovený na 4% ročne a návratnosť 10 rokov. Prostriedky majú byť použité na tvorbu výskumného centra, pretože nejde len o vývoj samotného čipu, ale o vytvorenie „ekosystému“ okolo neho. Zvyšné potrebné prostriedky plánuje spoločnosť získať od súkromných investorov v priebehu r. 2019.

Spotreba energií na Slovensku rekordne rástla

Podľa posledných údajov Eurostatu zaznamenala SR najvýraznejší rast spotreby energií v r. 2017 v celej EÚ. Spotreba primárnej energie vzrástla v SR v r. 2017 medziročne o 5,1% a konečná spotreba energie o 7%. Závazok EÚ je pritom do r. 2020 spotrebu energie znižovať. Analytici tvrdia, že za slovenským prvenstvom stojí hospodársky rast a zároveň varujú, že dosiahnutie spoločných európskych cieľov je v SR ohrozené (14% OZE v r. 2020). Podľa MH SR je predčasné vyjadrovať sa k splneniu budúročného cieľa OZE, veľa bude závisieť od vývoja spotreby energie, ako aj od výstavby nových zariadení na výrobu elektriny a tepla z OZE. Podiel OZE v energetickom mixe podľa MH SR navyše ani nie je energetickou prioritou SR.

Volkswagen (VW) chce zvýšiť produktivitu vo svojich kľúčových závodoch

VW chce s výnimkou čínskych závodov do r. 2025 zvýšiť produktivitu o 30%, čo ušetrí 2,6 miliardy eur. To bude znamenať zníženie počtu pracovníkov a väčšiu závislosť od automatizácie. V centrále vo Wolfsburgu sa očakávajú do r. 2020 úspory vo výške 186 miliónov eur. V r. 2019 nastane úprava zníženie počtu pracovných zmien vo dvoch výrobných segmentoch. V segmente SUV sa spoločnosť vráti k štandardnému trojzmennému modelu, v segmente malých mestských vozidiel sa prejde z dvojzmennej prevádzky na jednozmennú. Úprava zmenových modelov a s tým súvisiacich opatrení sa dotkne väčšieho počtu pracovníkov. Pôjde napríklad o návrat kolegov z Audi Hungaria späť do ich materskej spoločnosti, či nenahrádzanie prirodzenej fluktuácie zamestnancov. Popritom spoločnosť plánuje pristupovať selektívnejšie k predlžovaniu zmlúv na dobu určitú a reštriktívnejšie nasadzovať agentúrnych zamestnancov. Celkovo bude po skončení opatrení vo Volkswagen Slovakia pracovať o približne tritisíc ľudí menej, ako predtým.

Slovenské firmy by nemali zbankrotovať pre tvrdý brexit, najviac utrpí automobilový priemysel

Ani brexit bez dohody by nemal viesť k bankrotom alebo konkurzom slovenských firiem. Bude mať však dosah na pokles exportu i úbytok pracovných síl najmä v automobilovom priemysle. V diskusnej relácii na TABLET.TV to povedal country manažér spoločnosti Coface J. Jančí (Coface je jedným zo svetových lídrov v poskytovaní obchodných informácií). Podľa neho žiadna slovenská firma nemá svoj biznis stopercentne orientovaný len na UK, preto by brexit nemal znamenať koniec nejakej väčšej alebo strednej firmy v SR. Očakáva sa však komplikácia fyzickej prepravy tovarov, logistické problémy, zdržania na hraniciach, čo môže viesť k poklesu vývozu. UK je v osmičke najvýznamnejších obchodných partnerov EÚ. V r. 2017 predstavoval vývoz SR do UK objem takmer 4,5 mld. eur. Podiel UK na našom celkovom exporte predstavoval 6%. Podľa Jančího najviac pocíti dôsledky brexitu bez dohody dominantný zdroj nášho hrubého domáceho produktu, ktorým je automobilový priemysel, pričom dopad môže mať aj na odvetia, ktoré nadväzujú na automobilový priemysel cez elektroniku až po textil. Dosah na HDP môže byť v rozmedzí 0,8 - 1,2%.

Fotovoltaika už nemá zaberat' úrodnú pôdu

Vláda SR plánuje obmedziť podporu obnoviteľných zdrojov energie (OZE) len na tie projekty, ktoré preukázateľne nezhoršia kvalitu životného prostredia. Budovanie nových zdrojov zelenej energie na Slovensku by mali v budúcnosti postrážiť „kritériá udržateľnosti.“ Počíta s tým dlho očakávaná Stratégia Environmentálnej politiky SR do r. 2030, ktorú schválila vláda SR dňa 27.2.2019. Štát by mal podľa týchto kritérií v najbližších rokoch začať preferovať výrobu energie, ktorá nezaťažuje životné prostredie a oproti tradičným zdrojom energie prispeje k dlhodobu udržateľnému rozvoju. Nové kritériá sa dotknú všetkých druhov zelenej energie. V prípade hydroelektrární by mali tieto pravidlá postrážiť hydrológiu riečnych ekosystémov a primäť prevádzkovateľov vodných elektrární spriechodňovať bariéry na tokoch. Slnčné elektrárne sa majú podľa týchto kritérií umiestňovať hlavne na strechách budov, parkoviskách alebo brownfieldoch či pôdach nižšej kvality pri realizácii zmierňujúcich opatrení. Fotovoltaiku by, naopak, nemalo byť možné inštalovať na pôdach vysokej bonity a na biotopoch národného a európskeho významu.

Z KRAJÍN V4

Hospodársky vývoj v krajinách V4 za 4.Q 2018

PL a HU v poslednom Q 2018 pokračovali v silnom hospodárskom raste. V PL sa HDP medziročne zvýšil o 4,9% a v HU dokonca o 5%. Vyplýva to z predbežných údajov, ktoré v polovici februára zverejnili miestne štatistické úrady. Hospodársky rast v PL mierne spomalil z 5,1% v treťom kvartáli, prekonal však očakávania analytikov, ktorí ho podľa prieskumu agentúry Reuters odhadovali na 4,8%. V HU rast zrýchlil zo 4,9% v treťom štvrťroku a dosiahol najprudšie tempo rastu od r. 2004. Analytici pritom predpovedali spomalenie rastu na 4,5%. Podľa odhadov analytikov Českého štatistického úradu by mal medziročný rast Česka dosiahnuť 2,4%, teda rovnaké tempo, ako v treťom kvartáli. Tempo medziročného rastu HDP v SR v poslednom Q 2018 spomalilo na 3,6% zo 4,6% v porovnaní s tretím 2018, kedy hospodárstvo krajiny rástlo najrýchlejšie od konca r. 2015. Rast slovenského hospodárstva v závere roka výrazne zaostal za výkonom z predchádzajúcich štvrťrokov aj za očakávaniami. Dôvody spomalenia dynamiky rastu je potrebné hľadať pravdepodobne najmä v externom prostredí, do ktorého patrí aj stagnácia DE hospodárstva.